

Dollarspot kan veel schade toebrengen.

Wensen Green Deal zijn géén *done deal*

Er is zeker nog ruimte voor chemische hulpmiddelen

Het weer van dit jaar heeft greenkeepers en fieldmanagers heel wat problemen bezorgd. Wie niet goed oplette, creëerde ideale omstandigheden waarin ziekten en plagen welig konden tieren. Oplossingen om die snel en effectief te bestrijden zijn er wel degelijk, maar vallen vaak in de categorie gewasbestrijdingsmiddelen. Het idee bestaat dat die binnenkort verboden zijn, maar de werkelijkheid is wat genuanceerder.

Auteur: Guy Oldenkotte

Het afgelopen jaar werd er veel van de greenkeepers en fieldmanagers in ons land gevraagd. De langdurige warme en droge aanloop naar de zomer dwong velen om creatief te zijn om toch aantrekkelijke sport- en golf faciliteiten te kunnen bieden. Daarbij was het opletten geblazen dat er niet meteen een ideale voedingsbodem voor ziekten en plagen werd gecreëerd door uitbundig met water of voedingsstoffen aan de slag te gaan.

Als het aan de overheid ligt, moeten Nederlandse sportaccommodaties zich opmaken voor een toekomst waarin die lastige afweging de norm wordt,

omdat golfbanen en sportvelden vanaf 2020 geheel chemievrij beheerd moeten worden. Clubs en spelers moeten dan accepteren dat de velden en banen droger en gevlekker zijn, meekleuren met de seizoenen en minder gemanicurd zijn. De Nederlandse Golf Federatie (NGF) zegt daarover: 'Een stap terug naar de natuur, die voor golf meer leidend gaat worden.'

De NGF rept zelfs over 'een nieuwe uitdaging voor de golfbaanbranche, nu de Rijksoverheid voornemens is om een verbod op het gebruik van chemische gewasbescherming in sport en recreatie

beleid te maken'. De NGF spreekt dus nadrukkelijk over een verbod, omdat de overheid in de tweede gewasbeschermingsnota, 'Gezonde groei, duurzame oogst' een aantal heldere beleidsvoornemens voor de periode 2013-2023 heeft opgenomen. De NGF en andere brancheverenigingen claimen dat door die voornemens het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op sport- en recreatieterreinen vanaf eind dit jaar niet meer toegestaan is.

'Dat klopt niet helemaal', zegt Marcel Nijssen van Bayer Cropscience, die zich stoort aan de verwar- ring die steeds meer de kop opsteekt. 'In het kader

5 min. leestijd

van de Green Deal hebben de grassporten tot 2020 de tijd om aan te tonen dat er alles aan gedaan is om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk te beperken. Tijdens die periode kan de sector een voorstel uitwerken voor het behoud van gewasbeschermingsmiddelen, eventueel met uitleg over de wijze waarop deze worden toegepast in grasmanagement.' Feitelijk is de Green Deal geen wet waaraan men zich moet houden, maar een set afspraken om een gezamenlijke wens te realiseren.

Verplicht voor elke medicijnkast

De website van de Green Deal Sportvelden is duidelijk over de huidige stand van zaken omtrent het inzetten van gewasbeschermingsmiddelen bij het sportvelden- en golfbanenbeheer. 'Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er nog bijna geen gevalideerde alternatieven zijn voor het voorkomen en/of bestrijden van aantastingen als gevolg van ziektes, plagen, schimmels en onkruid', zo staat er duidelijk te lezen. Nijssen grijpt dit aan om fieldmanagers en greenkeepers erop te wijzen dat er dus ruimte is voor een zogenaamd 'medicijnkastje', gevuld met middelen die als laatste oplossing kunnen én mogen dienen.

Volgens hem is Exteris Stressgard een typisch voorbeeld van een middel dat thuishoort in de medicijnkast van elke fieldmanager en greenkeeper. 'Het is een fungicide uit de groep succinaatdehydrogenase-inhibitoren. Het is vooral bedoeld om dollarspot te voorkomen en te behandelen.' Dollarspot is een ziekte die meestal voorkomt bij intensief beheerde grasmatten zoals golfterreinen, fairways en andere speelvelden. Het gedijt bij warm weer met een hoge luchtvochtigheid en koude nachten, waarbij de temperaturen tussen de 15-30°C liggen. Als de ziekte niet in de kiem wordt gesmoord, kan een speelveld last krijgen van een minder goede grasbedekking of zelfs compleet verwoest lijken. De gevolgen zijn een slechtere balrol en kans op blessures bij spelers.

Dat laatste is iets wat Erwin Beltman van Stadion Feyenoord zich niet kan permitteren, vandaar dat Exteris Stressgard op zijn accommodatie aanwezig is. 'Ik heb het twee keer gebruikt op het veld in De Kuip en twee keer op de velden op de trainingsaccommodatie', zegt de fieldmanager die dit jaar genomineerd is voor de Fieldmanager of the Year Award. 'Er mag tegenwoordig niet veel meer, maar er zijn nog altijd stressperiodes in de loop van het jaar.' Als voorbeeld noemt hij het leggen van nieuwe zoden. 'De nieuwe graszoden die hier zijn gelegd, zijn slechts 3,8 centimeter dik. Zeker

met de warme zomer van dit jaar is het dan bidden en hopen dat je daardoorheen komt. Exteris Stressgard van Bayer heeft daarbij geholpen.' Ook Tony Jackson van golfbaan Leende vertrouwt op het middel. 'Zodra ik de eerste verschijnselen van dollarspot zie, zet ik het in. Het werkt uitstekend. Naar mijn mening is er geen enkel alternatief dat zo effectief is.'

Acceptabel bij gedoseerd gebruik

Erwin Beltman merkt op dat hij er profijt van heeft dat het beheer van de voetbalvelden van Feijenoord geen beperkingen kent. 'Wij hebben alle machines zelf in eigen beheer', zegt hij over zijn uitgebreide machinepark. Dankzij alle machines, technieken en middelen die hij ter beschikking heeft, zou hij zelfs in de Maastunnel een perfecte grasmatt kunnen neerleggen, zo beweert hij. Dat is een luxe die weinig fieldmanager en greenkeepers is gegeven.

'In Nederland hangt er een prijskaartje aan een goede green. Het duurt soms jaren voordat de kwaliteit goed is. Ik doe er dus alles aan om te voorkomen dat die geruïneerd wordt door een ziekte zoals dollarspot. Als je die in je green hebt, kan het jaren duren voordat de green weer goed is', stelt Tony Jackson. 'Ik zie niet in wat het probleem is wanneer een middel als Exteris Stressgard af en toe preventief en in kleine doseringen wordt ingezet.'

Volgens de regelgeving mag het middel slechts twee keer per jaar in de toegestane hoeveelheid van twee keer 10 liter per hectare worden ingezet. 'Bij langdurige weersomstandigheden die gunstig zijn voor dollarspot, lijkt het me handig om die hoeveelheid uit te spreiden over meerdere beurten. Volgens mij bereik je daar ook een goed resultaat mee.' De wet staat dat echter niet toe. Hans van Boven van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden zegt daarover: 'We beoordelen een bepaald gebruik of samenstelling voor een bepaalde toepassing; daarvan mag in het gebruik niet worden afgeweken.' Dus is Jackson verplicht de spuitinstructies op het etiket te volgen.

Oneerlijke concurrentie?

De huidige onduidelijkheid is Marcel Nijssen van Bayer Cropscience een doorn in het oog. 'Middelen zoals Exteris Stressgard zijn uitgebreid getest op hun impact op milieu, dier en mens. Ze zijn tot achter de komma getest', zo stelt hij. 'Dat kun je van sommige andere producten niet zeggen.' Als voorbeeld wijst hij naar meststoffen. 'Bemesting

ACHTERGROND

Het afgelopen jaar werd er veel van greenkeepers en fieldmanagers gevraagd

Marcel Nijssen, Bayer

Erwin Beltman, Feyenoord

'Middelen zoals Exteris Stressgard zijn uitgebreid getest op hun impact op milieu, dier en mens'

als alternatief voor fungiciden bevat vaak koper, waarvan steeds duidelijker wordt dat het nadelige bijwerkingen heeft. De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) heeft in september nogmaals gewaarschuwd voor de giftigheid van koperverbindingen in pesticiden die gebruikt worden bij organisch beheer.'

Toch zijn koperverbindingen zoals kopersulfaat toegestaan in de door de EU goedgekeurde bactericiden en fungiciden. 'Je krijgt nu dat er allerlei middelen worden gepromoot bij de samenstelling waarvan je vraagtekens kunt zetten. Als je bijvoorbeeld biologische producten grondig laat beoordelen en laat registreren, dan vallen die ook onder

gewasbeschermingsmiddelen. De huidige regeling is dus voor verbetering vatbaar', zo merkt Nijssen op. Hans van Boven van het Ctgb erkent dat middelen die door het college getoetst zijn voor toepassing op een ander terrein, kunnen meeliften op de goedkeuring van een groot areaal. 'Als blijkt dat ze bijkomende voordelen hebben, is dat mooi meegenomen', zo is zijn verweer. Van stoffen die door de EU aangemerkt zijn als zogenaamde laagrisicostoffen hoeft de werkzaamheid niet te worden aangetoond. Daar knelt het voor Nijssen. 'Op die manier ontstaat er een grijs gebied. Je loopt zelfs het risico dat je invasieve exoten promoot.'

Voor Nijssen is dat een extra reden om te pleiten voor wat ruimte om gewasbeschermingsmiddelen zoals Exteris Stressgard toch te mogen gebruiken. Er zijn voorbeelden te over van situaties waarbij het effectief was om in te gaan tegen de heersende mening. Zo besloot oud-bondcoach Rinus Michels op 15 juni 1988 om, tegen de uitdrukkelijke wens van een aantal spelers in, toch Wim Kieft in de tweede helft van de wedstrijd tegen Engeland in te brengen. Een overwinning was cruciaal om Nederland naar de halve finale van het WK voetbal in Duitsland te leiden. Met de komst van Kieft kreeg Marco van Basten de steun die hij nodig had om de eindscore naar 1-3 te brengen. Bovendien heroverde 'de beste spits aller tijden' zijn basisplaats, die op dat moment ter discussie stond. *And the rest is history*, zo luidt het gezegde. Misschien kunnen de voorstanders van het afschaffen van chemisch beheer van sportaccommodaties hier lering uit trekken ...

Be social

Scan of ga naar:

www.fieldmanager.nl/article/28066/wensen-green-deal-zijn-gn-done-deal